

Юрій Винничук
ЛЕГЕНДИ
ЛЬВОВА

Харків
«ФОЛІО»
2018

• I •

Як з'явилося урочище Папороть

Колись там, де зараз Кульпарків, містилося урочище Папороть. Тут били два джерела, з яких брала свій початок річка Сорока, що впадає в Полтву. А жив тут на хутірці смолокур зі своєю жінкою.

Одного разу увечері хтось постукав до них у двері. Господар відчинив і побачив дідуся, який шукав нічлігу. Старого пустили до хати, нагодували чим Бог послав і спати поклали. А вранці прокинулися господарі в замку, що аж тріщав від усілякого багатства. А дідуся і слід прочух.

Зажили вони тоді, як справжні князі. Та минув рік, і такого самого вечора хтось постукав до замкових воріт. Сторож протер заспані очі й, ліниво позіхаючи, гукнув:

- Хто там?
- Старий подорожній просить нічлігу.
- Зараз, – буркнув сторож, – піду спитаю дідича.

Поплуганився він до покоїв, де господарі якраз мостилися спати.

- Пане! Агов, пане?
- А що таке?

– Там якийсь старигань просить нічлігу!

– Жени його до дідьчої матері! То не заїзд, а замок!.. Хоча, можеш йому дати, що там після вечері лишилося.

Сторож узяв у банячок недоїдки, виніс до брами і, прочинивши віконце, сказав:

– Пани сказали, аби ви йшли собі деінде. А тут маєте трохи перекусити. Наставте шапку.

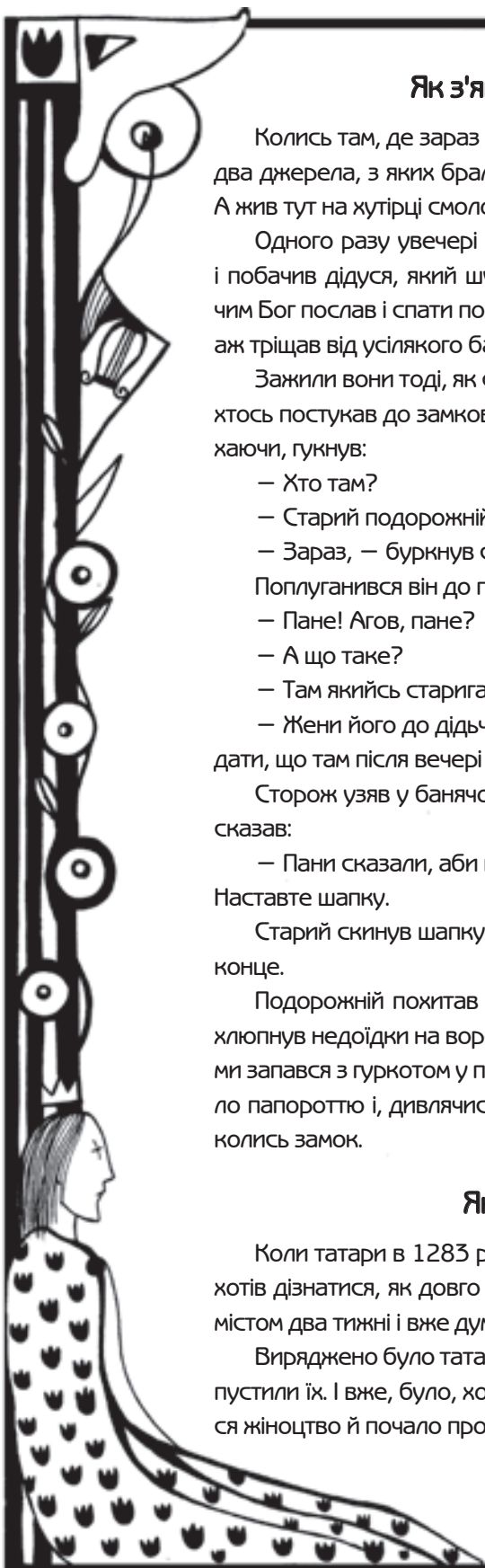
Старий скинув шапку, сторож влив йому якоїсь бовтанки і затраснув віконце.

Подорожній похитав сумною головою, щось шепнув над шапкою і вилюпнув недоїдки на ворота. І тої ж миті розкішний замок зі всіма мешканцями запався з гуркотом у підземні провалля. Пустище незабаром густо заросло папороттю і, дивлячись на нього, ніхто б і не здогадався, що тут височів колись замок.

Як жінки Львів рятували

Коли татари в 1283 році пробували захопити Львів, то хан Телебуга захотів дізнатися, як довго зможуть оточені протриматися. А простояв він під містом два тижні і вже думав, що львів'яни мусять від голоду вимирати.

Виряджено було татарських послів, стали вони гукати під брамою, щоби пустили їх. І вже, було, хотіли львів'яни відчинити браму, як про теє дізналося жіноцтво й почало просити, щоби ще трохи зачекали.

Хутенько розбіглися львівські жінки по хатах і повикочували на вулиці порожні діжки, поставивши їх горі дном. Тоді повимітали з комірок усю крупу й муку, яка там була, й засипали денця діжок хто крупою, хто мукою, а хто зерном так, аби ще й вершок стримів.

— От тепер ми вже готові, — сказали жінки, — пускайте бузувірів.

Рушили татарські послы через місто, а тут, куди не глянь, стоять діжки, повні харчів незліченних. Та ще мало того — повипускали жінки усю пташину й худобину з хлівців на вулиці, що послам довелося палки в руки взяти, бо свині їм проходу не давали, а гусаки розлючено сичали, кури кудкудакали і били крильми.

Побачили послы таку силу-силенну різної живності і дуже смутними назад вернулися. А хан Телебуга, як вислухав їх, то зараз велів усьому військові збиратися й рушати додому.

Львівська каторга

Коли львівський бургомістр Мартин Кампіан затіяв у 1615 році будівництво Ратушевої вежі, то звелів виловити геть усіх дармоїдів, волоцюг, п'яниць, картярів та всіх, хто по шинках дні свої губив.

Їх приводили на будівництво, записували поміж робітників і змушували працювати. А треба ж сказати, що серед цієї чесної компанії багачко було діток заможних міщан, котрі в руках, крім ложки, карт і келиха, не вмiли нічого тримати.

Ото сміху було! Усе місто потішалось над ними. А чимало батьків самі приводили своїх синів і віддавали, як тоді жартували, на каторгу.

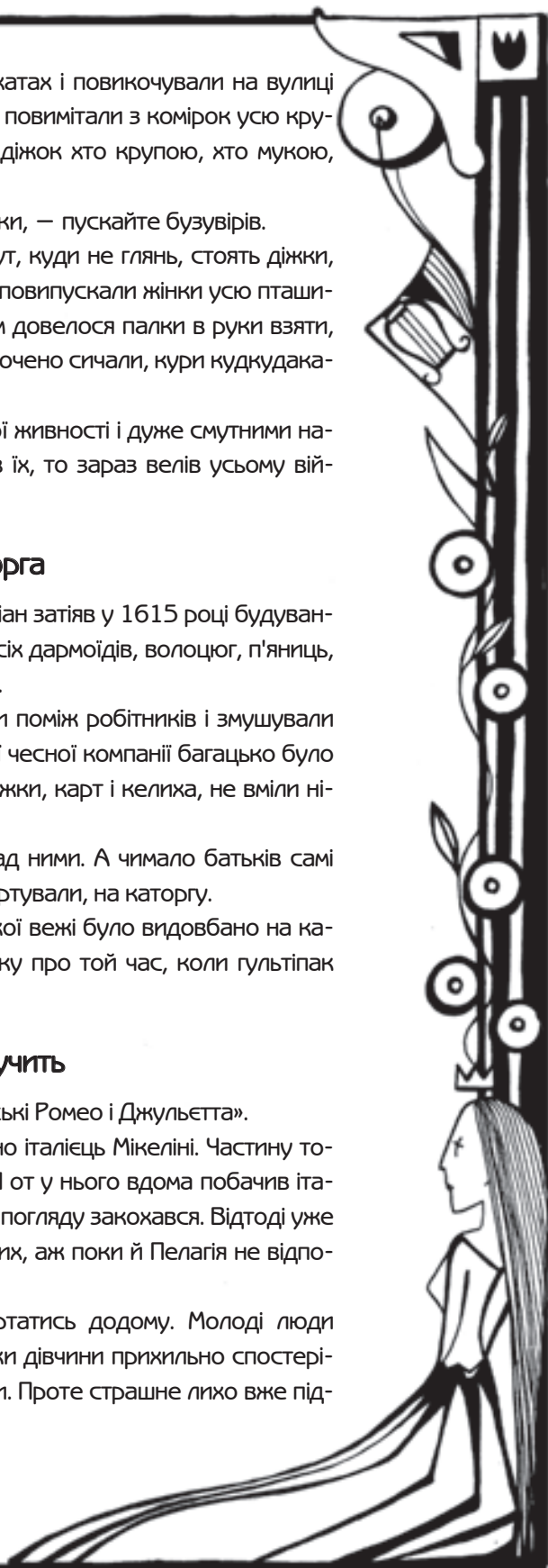
Саме тому з північного боку Кампіанівської вежі було вдовдбано на камені зображення корабля-галери, як пам'ятку про той час, коли гультіпак відправили «на галери».

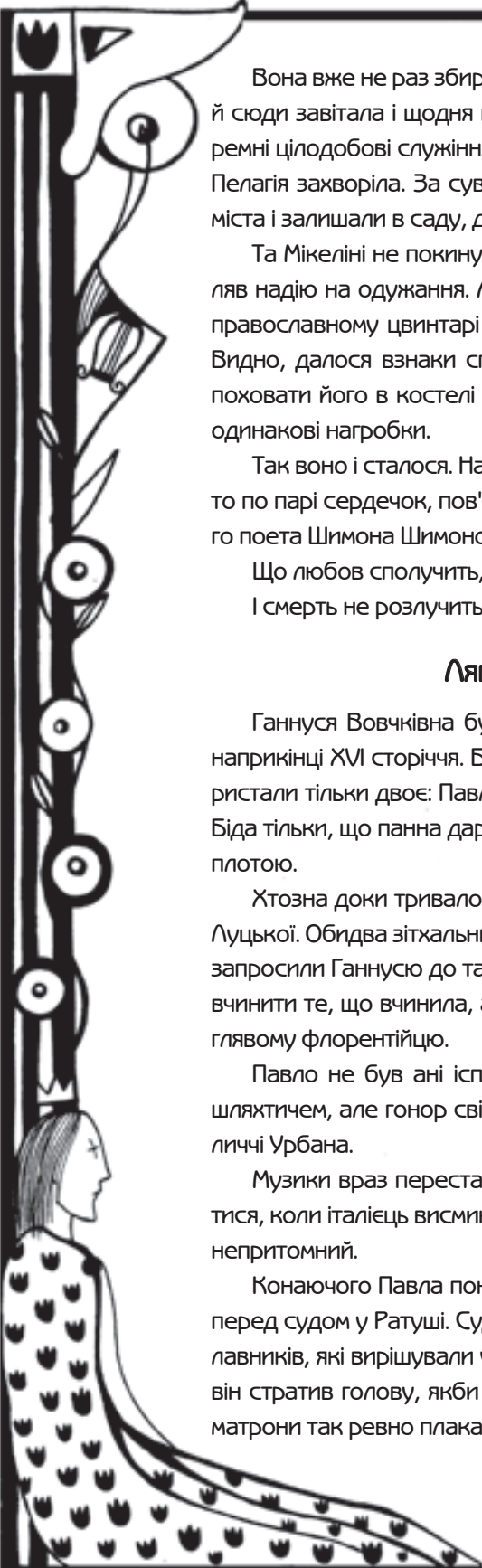
Що любов сполучить

Цю історію можна було б назвати «Львівські Ромео і Джульєтта».

У 1594 році з далекого Криту привіз вино італієць Мікеліні. Частину товару замовив для себе український купець. І от у нього вдома побачив італієць юну Пелагію, доньку купця, і з першого погляду закохався. Відтоді уже частенько шукав приводу, аби завітати до них, аж поки й Пелагія не відповіла взаємністю.

Італієць втратив будь-яке бажання вертатись додому. Молоді люди шептали одне одному чутливі слова, а батьки дівчини прихильно спостерігали за цим, бо італієць припав їм до вподоби. Проте страшне лихо вже підкрадалося до Львова: чума.

Вона вже не раз збирала своє чорне жниво по всій Європі, та от нарешті й сюди завітала і щодня косила десятки людей. Даремні були молитви, даремні цілодобові служіння по церквах. Мор не обминув і купцевої садиби — Пелагія захворіла. За суворим приписом усіх зачумлених виносили за межі міста і залишали в саду, де за ними доглядали монахи.

Та Мікеліні не покинув своєї коханої і не відходив від неї, потішав і вселяв надію на одужання. Але дівчина була приречена. Мікеліні поховав її на православному цвинтарі церкви Благовіщення. А за дев'ять днів і сам зліг. Видно, далось взнаки спілкування з хворою. Помираючи, прохав Мікеліні поховати його в костелі святого Станіслава, а на їхніх могилах вимурувати однакові нагробки.

Так воно і сталося. На обох могилах поставлено нагробки, на яких вибито по парі сердечок, пов'язаних галузкою лавру. А нижче — вірш львівського поета Шимона Шимоновича:

Що любов сполучить,
І смерть не розлучить.

Ляпас, що коштував життя

Ганнуса Вовчківна була однією з найчарівніших панянок міста Львова наприкінці XVI сторіччя. Багато кавалерів за нею упадало, але її увагою користали тільки двоє: Павло Оленик та італієць із Флоренції Урбан Убальдіні. Біда тільки, що панна дарувала свій чарівний усміх обом їм з однаковою теплою.

Хтозна доки тривало б це упадання за її серцем, якби не весілля Ганни Луцької. Обидва зітхальники були серед запрошених. І от під час танців вони запросили Ганнусю до танцю водночас. Панна могла б і подумати, перш ніж вчинити те, що вчинила, але думати їй не хотілося, і вона подала руку смаглявому флорентійцю.

Павло не був ані іспанцем, ані сицилійцем. Був місцевим українським шляхтичем, але гонор свій цінував високо і вимірив смачного ляпаса на обличчі Урбана.

Музики враз перестали грати, а пари спинилися. Ніхто не встиг втрутитися, коли італієць висмикнув кинджал і вдарив Павла у живіт. Хлопець упав непритомний.

Конаючого Павла понесли в будинок його батьків, а Урбан мусив стати перед судом у Ратуші. Суд у ті часи карав за вбивство стратою. Дванадцять лавників, які вирішували усі судові справи, визнали італійця винним, і був би він стратив голову, якби не жіноча облога Ратуші. Молоді панни й поважні матрони так ревно плакали й благали милосердя, що лавники завагалися.

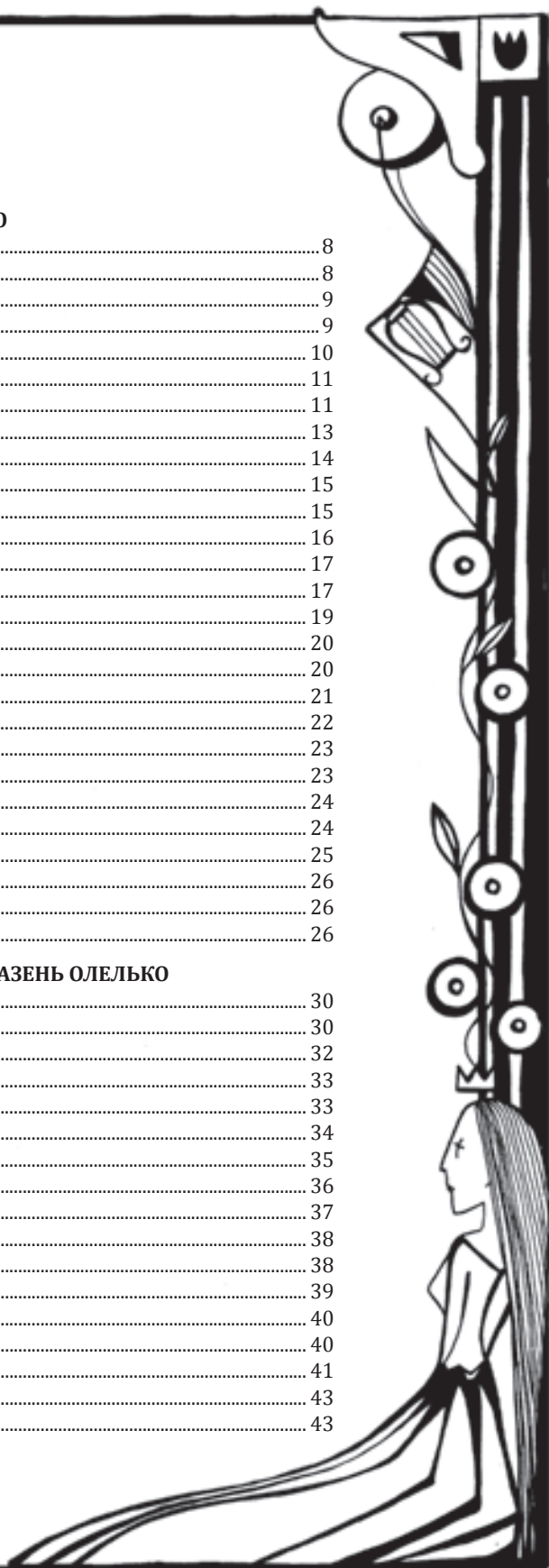
ЗМІСТ

I. БУЛО НЕ БУЛО

Як з'явилося урочище Папороць	8
Як жінки Львів рятували	8
Львівська каторга	9
Що любов сполучить	9
Ляпас, що коштував життя	10
Дитячий похід на Львів	11
Легенда про сурмача	11
Затоплена церква	13
Вовча гора	14
Цимес пікіс Малаховскіс	15
Пан Золотий, пан Срібний і їхній слуга Мідний	15
Пані Абрекова — пострах Львова	16
Годинник Бернардинів	17
Як місто Лева повстало	17
Львівські леви	19
Народження короля	20
Посвята в лицарі	20
Звідки сміх у Львові взявся	21
Шолудивий Буняк	22
Страх перед пошестю	23
Пернатий кінь	23
Механічний покійник	24
Ніч на цвинтарі	24
Як Збоїська отримали свою назву	25
Старший над тачками і парламентом	26
Як побачити Відень	26
Як воєвода Білик боровся з порушниками	26

II. КОРОЛЬ ДАНИЛО І ЙОГО БЛАЗЕНЬ ОЛЕЛЬКО

Оленькові книги	30
Королівський подарунок	30
Змагання малярів	32
Данило в гніві	33
Сліпі та зрячі	33
Королівський кінь	34
Заклад	35
Як Оленько ділив яйця	36
Довкола носа	37
Чародійне зілля	38
Вчені гуси	38
Оленько ласує гускою	39
Сон	40
Кожному своє	40
Ціна бороди	41
Поцілунок за плащ	43
Остання витівка блазня	43

III. КОРОЛЬ ЛЕВ

Меч і піхви	48
Підкова і дукат	48
Як віщун хотів короля обдурити	49
Пугар вина	50
Костур	51
Нікому не минеться	52
Намисто сирійського купця	54
Заснули лицарі короля Лева	56

IV. ЛЕГЕНДИ ПРО ЧУДА

Легенда про ікону Матері Божої	62
Найкраще місце для ікони	62
Нахабна грішниця	63
Замерзлі слова	64
Три буханці	64
Розмова волів	65
Орли Гербуртів	65
Кат, що зрадив своє ремесло	66
Як Пречиста Діва челядника порятувала	67
Рятівник Львова Іван з Дуклі	68
Смерть у капшуку	69
Лицар і чорт	69
Проклята безодня	72
Місяць свідок	72
Розплата за тридцять років	73
Призначення	74
Про селянина Нечая і розбійника Мадея	75
Цілюще джерело під Чортовою Скелею	82

V. БУРГОМІСТР БАРТОЛОМІЙ ЗИМОРОВИЧ

Історія з олією	86
Гвалт	86
Загублені дукати	87
Масні гроші	88
Не ті жиди	89
Суха верба	89
Образ дзвону	90

VI. СКАРБИ

Дуб на Лисій горі	94
Забудькуваті монахи	95
Печера на Високому Замку	95
Корона короля вужів	96
Скарб Медової Печери	96
Скарби Високого Замку	98
Упиреві скарби	99
Скарби дрібнолюдків	102
Скарб на Підзамчі	104
Розбійницький скарб на Високому Замку	105
Ключ від скарбу під Чортовою Скелею	106
Голови семи братів	107

VII. ЧАРІВНИКИ І ЧОРНОКНИЖНИКИ

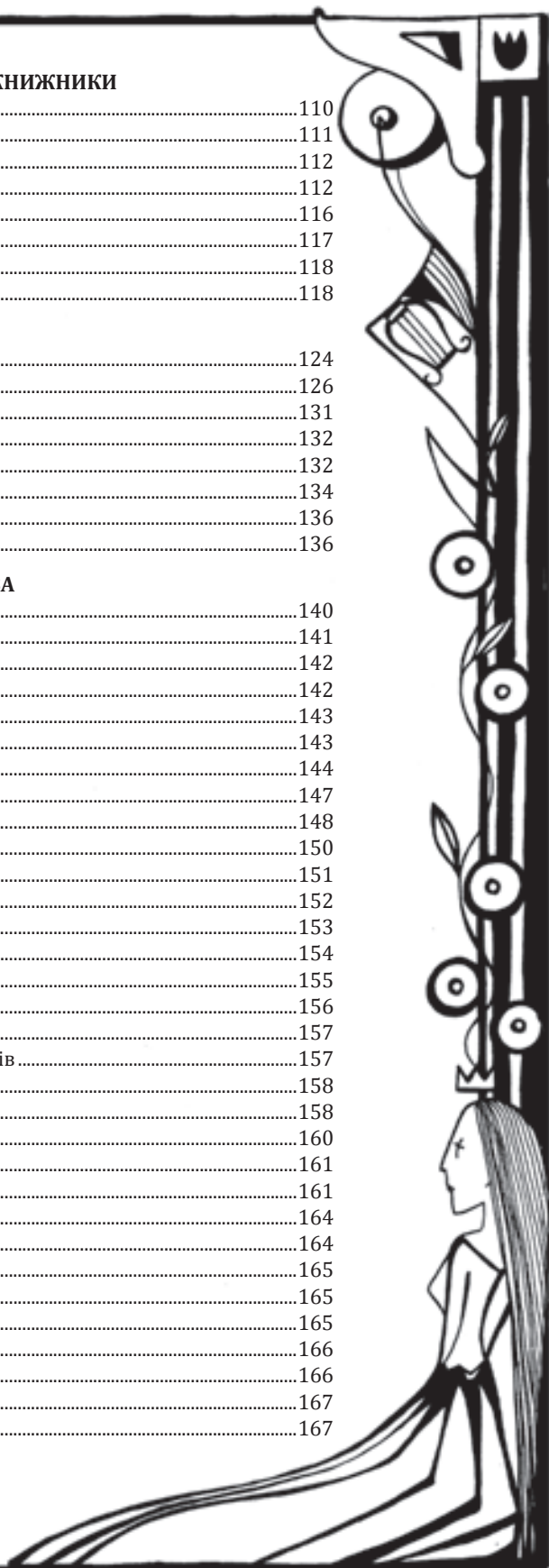
Як Лиськевич опинився у Львові.....	110
Чарівний гладущик.....	111
Солом'яні кабанчики.....	112
Капшук чортової мами.....	112
Панюньця з віконця.....	116
Смерть чорнокнижника.....	117
Твардовський і ученя.....	118
Студент (за записом Марії Голод, Торонто).....	118

VIII. ВІДЬМИ

Відьма Буркманка.....	124
Відьомські розваги.....	126
Лиса Гора.....	131
Відьмацькі зальоти.....	132
Відьмине масло.....	132
Ще одне відьмине масло.....	134
Чари.....	136
Сажотрус і відьма.....	136

IX. ДУХИ ЛЬВОВА

Як козаки взяли Високий Замок.....	140
Голова, пришта жіночим волоссям.....	141
Пишне волосся.....	142
Сурмач з Ратуші.....	142
Студня самогубців.....	143
Привид чорної труни.....	143
Зелений Мисливець.....	144
Поштова карета-привид.....	147
Страшна вечерея.....	148
Спраглий дідич.....	150
Біла пані з Кривчиць.....	151
Золоті остроги.....	152
Ліщинові галузки.....	153
Страхи на Сербській.....	154
Покутуючий у комині.....	155
Чорне курча.....	156
Розгніваний дух.....	157
Навіть духи покійних єпископів молилися за Львів.....	157
Межовий камінь.....	158
Семеро заклятих лицарів.....	158
Цирулик.....	160
Дивне видиво.....	161
Стара сукенка.....	161
Дух пана Бомбка.....	164
Духи, описані у львівській пресі.....	164
Дух черниці.....	165
Старий костелик.....	165
Дух-п'яничка.....	165
Фіглярний дідусь.....	166
Страхи в малому будиночку.....	166
Голова турка.....	167
Духи XX сторіччя.....	167

Потяг в нікуди	167
Будинок-марево	168
Пан у халаті.....	169
Сумна панна.....	169
Кімната №13	170
Пан у капелюсі	170
Поштар.....	170
Доріжка-привид.....	171

Х. ДУХИ ЛІСУ І ПУСТИЩ

Лісовий цар Ох	174
Дар полісуна	175
Мисливська здобич.....	176
Потерчата	178
ЛІСОВА ПАННА	178
Блукаючий вогник.....	179
Зелена панна.....	181
Як брюховицький столяр пробував визволити Зелену панну.....	183
Любов Лісової пані	184
Гейкало.....	184
Відміна.....	185
Як мельник оженився	186
ПЛАЧКА.....	189
Скарб у краплиці	190
Плачка на Високому замку.....	191
Дикі лови.....	192
Рука перевертня	193
Моровиця.....	195
БУЗИНОВА ПАНІ.....	196
Красуня зі студні.....	196
В гостях у Бузинової пані.....	197
Гицлева гора	200
Чарівні спиці	201

ХІ. РУСАЛКИ І ВОДЯНИКИ

В полоні у русалок.....	204
Ортим.....	206
Гра в карти з водяником	206
Прогулянка до театру.....	207
Водяникові чоботи	209
Водяникове добро.....	210
Як водяник став розбійником.....	211
Про водяника Жбура	212
Водяники в бійці.....	213
В гостині у водяника	214
Водяникова пряжа.....	215
Ув'язнені душі	216
Водяникові фіглі	218
Водяник сватається	219
Як водяник ласував горохом.....	222
Водяників палець.....	223
Водяникова файка.....	224

Водяник Шпек.....	225

XII. ТАЄМНИЧІ ПІДЗЕМНІ МЕШКАНЦІ

Череда червоних корів.....	228
Золота брама.....	229
Пастух у зачарованім місті.....	229
Дрібнолюдки.....	230
Весілля дрібнолюдків.....	230
Біла корова.....	232
Тютюнець.....	233
Золото козариків.....	234

XIII. ЧОРТИ

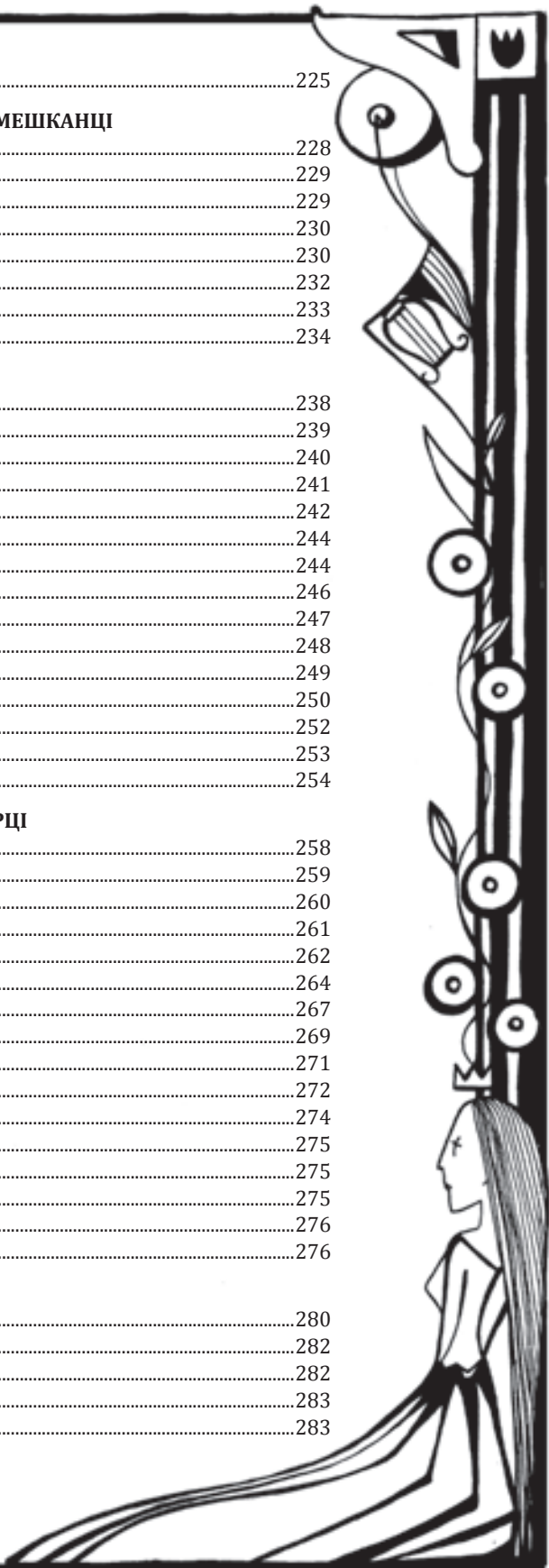
Чортові жеребці.....	238
Чортів млин.....	239
Чортячий скарб.....	240
Чорний вершник.....	241
Вино за душу.....	242
Хованець.....	244
Закоханий дідько.....	244
Дивовижна птаха.....	246
Бідна вечерея.....	247
Гість з верби.....	248
Нічна пригода музиків.....	249
Бал у Чорній кам'яниці.....	250
Чортова Скеля.....	252
Картярі.....	253
Звідки у німців фрак.....	254

XIV. УПИРИ ТА МЕРЦІ

Закоханий упир.....	258
Пригода з упирицею.....	259
Упир і чума.....	260
Гість з тамтого світу.....	261
Панський скарб.....	262
Похорон дідича.....	264
Мрець-рятівник.....	267
Горб.....	269
Воскреслі дівчата.....	271
Вечерея з мерцем.....	272
Клюски.....	274
ЦВИНТАРНІ ІСТОРІЇ.....	275
Історія з панною.....	275
Посварені сусіди.....	275
Про дівчинку, яка йшла увечері через цвинтар.....	276
Злодій у церкві.....	276

XV. БАТЯРИ

Батяр я си батяр.....	280
Де є цісар.....	282
Каруселя.....	282
Ті, що мають лежати.....	283
За ругатков г'ранд-забава.....	283

Славний батяр Юзько Мариносський.....	285
Заклад.....	286
Герої Личакова.....	286
Куба Пельц.....	287
Спадкоємці Куби Пельца.....	288
Скрипка.....	289
БАРАБА.....	290
Сила Бараби.....	291
Як Бараба сперечався.....	292
Бараба і злодії.....	293
Скупий крамар.....	293
ДЗЮНЬО МАКОЛЬОНДРА.....	295
Дзюньо книголюб.....	295
Дзюньо вибирає капелюх.....	296
Чоколядові літери.....	296

XVI. ЛЬВІВСЬКІ СЬВІРКИ

Доктор Луцик.....	300
Чиряк.....	301
Щоби кинуло в піт.....	301
Безсоння.....	301
Пан Луцик того не лікує.....	301
Щира правда.....	301
Обід не поміг.....	302
Співчуття.....	302
Поради мудреця.....	302
Чуття смаку і правди.....	303
Лікарська практика.....	304
Дурний Ясьо.....	304
Гроші для вар'ятів.....	305
Хворі очі.....	305
Голуб на вечерю.....	306
Черешні.....	306
СКНИЛІВСЬКІ МУДРАГЕЛІ.....	306
Криниця.....	306
Скнилівське яйце.....	308
Файна рада.....	309
Історія з носом.....	309
Недосолений борщ.....	310
Як бузьок жито толочив.....	310
Хвіст за пазухою.....	310
Коза.....	311
Не спить лише Господь.....	311
В'язниця без дверей.....	312
Проповідь.....	313
Як спиш, то спи.....	313
Хата згоріла.....	313
Новий панотець.....	313
Посланець на шести ногах.....	314
Дяка богіві.....	314
Дзюрка.....	315
Капцюх ліпше знає.....	315

Небачений звір	315
Бичок на даху.....	316
Скнилівські премудрощі	316
Кара для вовка.....	316
Кобіта ліпше зрозуміє.....	317
Страшна небезпека	317
Знімчений Капцюх.....	317
Соколята.....	318
Помилка.....	319
Щасливий циган	319
Перший скнилівських виходок.....	320
Лисачок.....	321

XVII. ВЕСЕЛІ ТРАФУНКИ

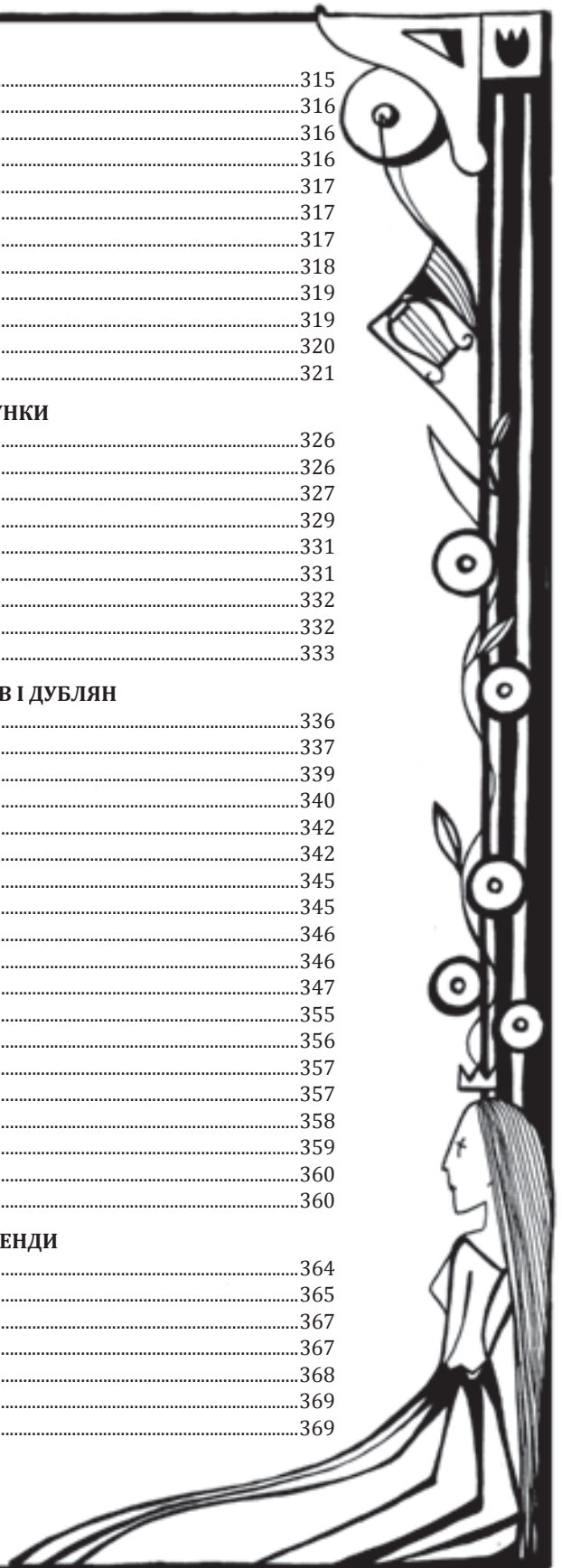
Чортячий хвіст	326
Порада святого Миколая	326
Жебрак-злодій	327
Вустриці.....	329
У ньому було життя.....	331
Жартуни	331
Дві сестри.....	332
Чоботи	332
В театрі.....	333

XVIII. ЛЕГЕНДИ ВИННИКІВ І ДУБЛЯН

Дракон з Чортової скелі.....	336
Злидні	337
Пригода з мишею	339
Сорочка місячного сяйва	340
Як кобилиці врятували Винники.....	342
Калинова сопілка	342
Гора Жупан.....	345
Річка Марунька.....	345
Суфраган.....	346
Позичка	346
Двадцять чотири розбійники	347
Чудотворна ікона.....	355
Дзвін	356
Дублянська пані.....	357
Легенда про закохану дівчину.....	357
Русалчине озеро.....	358
Легенда про Божу Матір.....	359
Легенда про жидівську корчму	360
Чортова оранка.....	360

XIX. ЄВРЕЙСЬКІ ЛЕГЕНДИ

Золота Роза	364
Щастя і Нещастя.....	365
Славний раббі Ельханан.....	367
Німа дівчина.....	367
Львів за крок до загибелі.....	368
Грішниця.....	369
Скарб зі сну.....	369

Холмські мудрагелі.....	371
Як Холм будувався.....	372
Холмська лазня.....	373
Сикавка.....	374
Гора.....	374
Холмські рахунки.....	375
Львів'янин в цюпі.....	375
Захист від морозу.....	376
Покара.....	376
Скарбонка.....	376
Гарний спосіб.....	377
Сторож.....	377
Файфель шукає себе.....	378
Файфель мандрує до Львова.....	381
Файфель купує козу.....	383
Чесна громада.....	384
Фахівці від замків.....	385
Каса у безпеці.....	385
Злодій.....	385
Голубине серце візника Хаїма.....	386
ІСТОРІЇ ПРО ЙОСЛА МАРШАЛКА.....	387
Філософська діжка.....	387
Дорогі гості.....	388
Горохова зупа.....	389
Ганделеси.....	392
Торг по-львівівському.....	392
Песель, Сара і Голда.....	393
ЙОЕЛЬ ФАЙНГОЛЬД.....	393
І дароване теж.....	394
Коли дружини немає.....	394
Історичні портки.....	394
Треба вміти торгувати.....	394
Йоель торгується з грабіжником.....	395
Грабіжник в задумі.....	395

XX. ВІРМЕНСЬКІ ТА ЦИГАНСЬКІ ЛЕГЕНДИ

Господній знак.....	398
Як одна хитроманка чоловіка обдурила.....	398
Весілля лісових духів.....	399
Аби тато не соромилися.....	400
Циганка з мертвого табору.....	401
Поле костей.....	403

